

13.01.2025

Retningslinjer for avkjørsler i Sør-Varanger kommune

Innhold

Hva er en avkjørsel?	2
Hva innebærer en avkjørselstillatelse?	2
Søknad om avkjørsel	2
Lovgrunnlag.....	2
Plassering og utforming	2
Utforming av avkjørsel.....	2
Bredde.....	3
Hjørneavrunding	3
Vertikalkurvatur	3
Kantstein	3
Sikt.....	3
Overvann.....	5
Fundament.....	6
Sidefylling og beskyttelseslag.....	6
Dimensjoneringsgrunnlag	6
Behandling av søknader	7
Hovedveg:	7
Samleveg:.....	7
Atkomstveg:	7
Renovering av gater i eksisterende boligfelt	8

Hva er en avkjørsel?

Det er tilknytningspunktet til den offentlige veien som regnes som avkjørselen.

Hva innebærer en avkjørselstillatelse?

Avkjørselstillatelsen gjelder kun selve tilknytningspunktet mellom offentlige vei og privat eiendom/vei. Det vil si at tillatelsen for eksempel ikke gir byggetillatelse for andre tiltak på eiendommen. Du kan heller ikke foreta inngrep som for eksempel graving på arealet fram til tilknytningspunktet på den offentlige veien.

Skal du benytte en privat vei eller felles avkjørsel fram til den offentlige veien, må du selv avklare eiendomsforhold og få tillatelse.

Søknad om avkjørsel

Planlegger du å anlegge, endre eller utvide eksisterende avkjørsel må du søke om tillatelse til det. Kommunen, fylket og staten bruker samme søknadstjeneste via vegvesenets hjemmesider.

For mer info og søknadsskjema; <https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/langs-veien/soknad-om-avkjørsel>

Lovgrunnlag

En søknad om avkjørsel blir vurdert med utgangspunkt i trafiksikkerhet og veiens transportfunksjon og behandles etter:

- [Veglovens §40-43.](#)
- [Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsel mot offentlig vei.](#)
- [Plan og bygningsloven §27-4 første ledd.](#)
- [Forvaltningsloven §11.](#)

Plassering og utforming

Dersom ikke annet er avtalt eller det foreligger særskilt begrunnelse skal avkjørsel utformes i samsvar med Statens vegvesens normer, retningslinjer og veiledere. Følgende håndbøker er sentrale for utforming av avkjørsel:

- Håndbok N100 Veg- og gateutforming
- Håndbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss
- Håndbok N200 Vegbygging

Ved behov er håndbøkene tilgjengelige ved Statens vegvesens publikasjoner, se [Håndbøker | Statens vegvesen](#)

Utforming av avkjørsel

Avkjørselens geometri utformes på grunnlag av trafikkmengde i avkjørselen. Det legges til grunn årsgjennsnittet (ÅDT) eller antall boenheter som betjenes av avkjørselen. Dette legger føringer for hjørneavrundning og vertikalkurvatur.

Bredde

Påkoblingen til kommunal vei skal være maksimalt 5 meter bred for bolig og inntil 8 meter bredde for næringsarealer.

Hjørneavrunding

Ved ÅDT lavere enn 50 eller for færre enn 10 boenheter benyttes hjørneavrunding med radius 4 m.

Dersom avkjørselen betjener ÅDT over 50 eller har stor andel lastebiler og vogntog og ÅDT på primærvegen er over 2000 benyttes hjørneavrunding med radius 9 m.

Vertikalkurvatur

De 2 første m av avkjørselen utformes med et jevnt fall ut fra primærvegens kant på 5 cm ned (fall på 2.5%). De neste 3 m benyttes som overgangskurve til avkjørselens videre forløp. Deretter fortsetter avkjørselen med fall eller stigning på maksimalt 1:8 (fall/stigning på 12.5%).

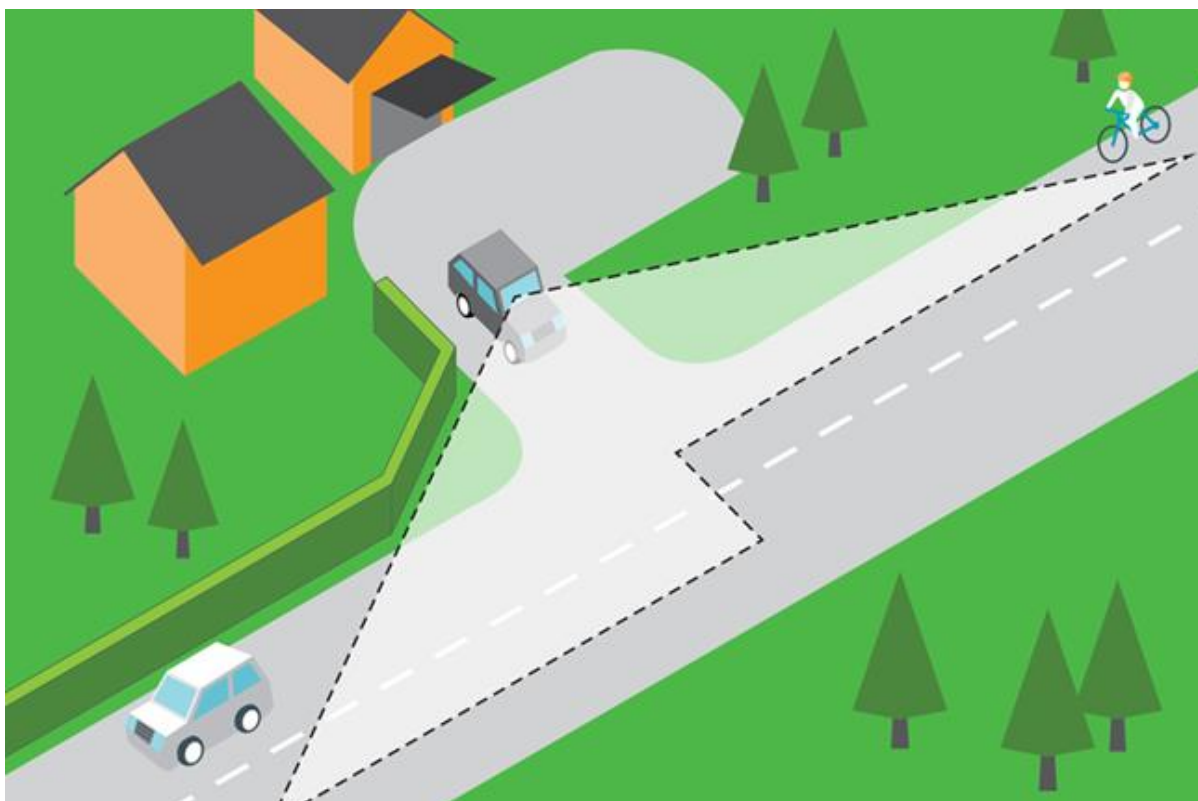
Dersom avkjørsel betjener ÅDT over 50 og primærvegen betjener ÅDT over 2000 utformes avkjørselen som kryss. Veiledning for utforming av T-kryss er beskrevet i håndbok V121, kapittel 3.

Kantstein

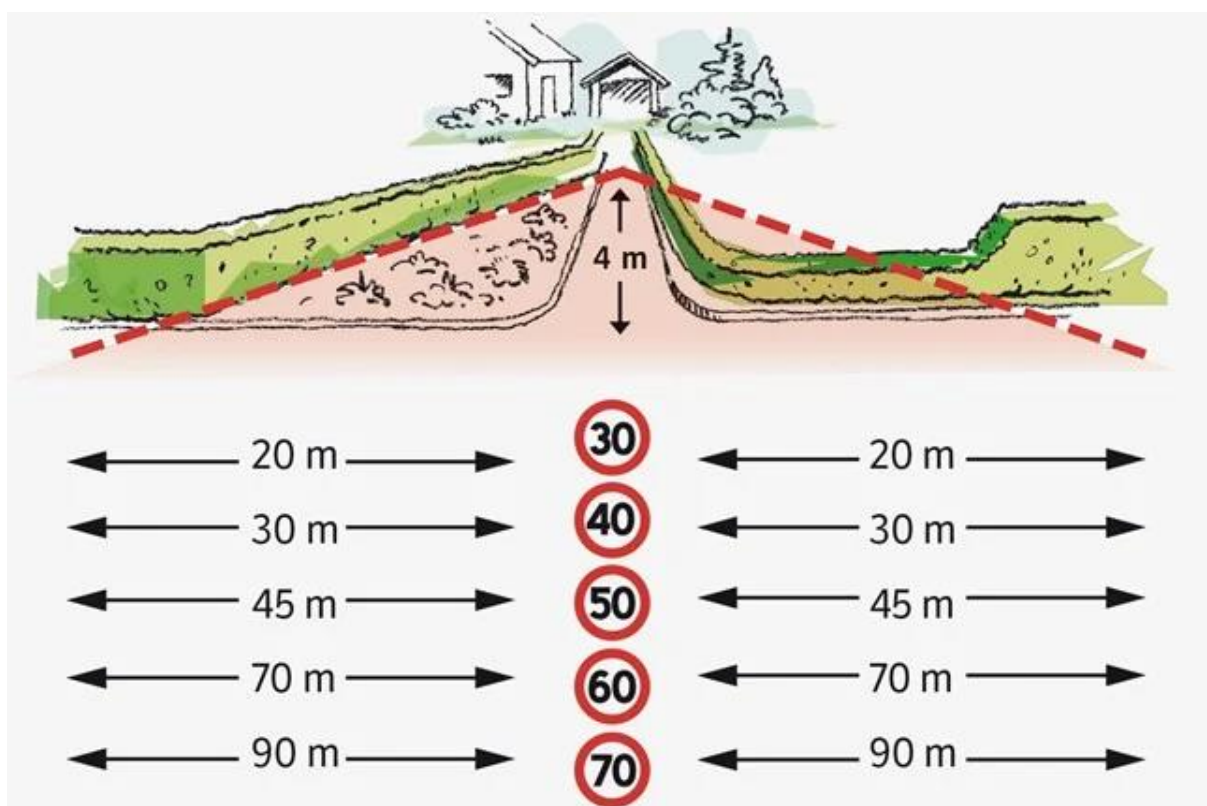
Dersom primærvegen er opparbeidet med kantstein skal kantsteinen opparbeides med nedsenk i avkjørselen for å tydeliggjøre vikepliktforholdene. Vishøyde 4 cm benyttes fortrinnsvis.

Sikt

Krav til frisisiktsoner i avkjørsler er gitt av trafikkmengde og fartsgrense og definert ved sikttrekanter bestemt ut fra stoppsikt, se Figur 1.

Figur 1 Det må være god sikt både i avkjørselen og for trafikk langs veien. Illustrasjon: Statens vegvesen. Foto: Jon Opseth

Figur 2 Siktkrav avkjørsel jf. N 100 Vei- og gateutforming

Tabell 1 Siktkrav i avkjørsel, L2 jf. N 100 Vei - og gateutforming

Trafikkmengde	Fartsgrense			
	30 og 40 km/t	50 og 60 km/t	70 og 80 km/t	90 km/t
ÅDT < 50	3 m	4 m	4 m	6 m
ÅDT > 50	4 m	6 m	6 m	8 m

Stoppsikt som benyttes avhenger om hvorvidt avkjørsel etableres ved ny veg eller eksisterende veganlegg. For eksisterende veganlegg bestemmes krav til stoppsikt ut ifra vegtype og fartsgrense.

Se Tabell 2 for bestemmelse av krav til stoppsikt ved eksisterende veganlegg.

Tabell 2 Stoppsikt L_s for avkjørsler på eksisterende veg jf. N 100 Vei - og gateutforming

Vegtype	Fartsgrense						
	30 km/t	40 km/t	50 km/t	60 km/t	70 km/t	80 km/t	90 km/t
Hovedveg	-	-	55 m	70 m	90 m	115 m	175 m
Øvrige hovedveger, lokalveg	20 m	30 m	45 m	60 m	80 m	100 m	-

For avkjørsel som etableres ved ny vei benyttes stoppsikt fra standardkrav for vegens dimensjoneringsklasse, se Tabell 3.

Tabell 3 Stoppsikt L_s for avkjørsler som etableres ved nye veganlegg jf. N100

Dimensjonerings-klasse	H1	H5	H3	Hø1	Hø2	Lokale veger	Øvrige lokalveger
Stoppsikt, L_s	115 m	160 m	227 m	105 m	65 m	105 m	45 m

Nærmere forklaring og bestemmelse av veiklasse er beskrevet i Statens vegvesens håndbok N100 Vei- og gateutforming.

Overvann

Ved etablering av avkjørsel må det tilsees tilfredsstillende håndtering av overflatevann. Det må legges stikkrenne gjennom avkjørsel for å hindre oppdemming av vann i grøftesonen.

Figur 3 Vann langs vegen og fra terrenget må ledes forbi. Illustrasjon: Statens vegvesen.
Foto: Jon Opseth

Fundament

Fundamentet opparbeides med minimum 150 mm ved fast grunn, dvs. grus/sand, fast og tørr leire og jevne grunnforhold. Ved meget fast grunn som berg, stein, betong, eller meget fast og hard morene eller leire må fundamentets tykkelse økes. Ved masseutskifting av bløt grunn kan utskiftningsmasser benyttes som fundament. For rør med diameter over 400 mm, se N200. Krav til masser avhenger av rørets material. For plastrør med diameter på 300 mm eller mindre benyttes maks. 22 mm siktstørrelse. For øvrige rørmateriell og dimensjoner kan det benyttes øvre siktstørrelse på 32 mm.

Sidefylling og beskyttelseslag

For plastrør med diameter 300 mm eller mindre benyttes materialer med øvre siktstørrelse maks. 22 mm. For øvrige dimensjoner og materiell kan det benyttes fraksjoner med øvre siktstørrelse på 32 mm. For plastrør bør beskyttelseslaget være minimum 300 mm. Den totale overdekningen over røret fra toppen av stikkrenne til toppen av vegdekket bør være minimum 600 mm for plastrør.

Dimensjoneringsgrunnlag

Sør-Varanger kommunes minimumskrav for diameter til stikkrenner til boligtomter følger av [«forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig vei»](#), kap. II punkt 5. Innvendig diameter skal være minimum 9", eller om lag 230 mm. Her er det viktig å tenke på ringstivheten til røret i forhold til den belastningen røret vil bli utsatt for.

Ved forutsetninger eller dimensjoneringsgrunnlag som ikke er medtatt i dette skrevet henvises det til Statens vegvesens håndbok N200 av juli 2018, kapittel 4 – vannhåndtering. Ved behov for veiledning til flomberegning og hydraulisk dimensjonering se Statens vegvesens håndbok V240.

Så fremt primærvegen ikke påføres skade av manglende overvannshåndteringen ved omsøkt avkjørsel står søker fritt til å benytte andre løsninger enn foreslått i notatet så fremst kommunens minimumskrav på rørdimensjon ivaretas.

Behandling av søknader

Å begrense antall avkjørsler er ønskelig, ikke minst ut fra trafikksikkerhetshensyn. Utgangspunkt for behandling av søknader er:

Hovedveg:

Transportveg mellom områder og bydeler. Avkjørsler bør helt unngås.

Samleveg:

Forbindelsesveg innenfor områder og bydeler, samt mellom atkomstveger og hovedveg. Avkjørsler tillates i begrenset omfang.

Atkomstveg:

Boliggater der det er lett å få avkjøringstillatelse. I utgangspunktet skal det bare være en avkjørsel per eiendom. I tilfelle forholdene ligger til rette for felles avkjørsel, skal dette foretrekkes.

Renovering av gater i eksisterende boligfelt

Fra tid til annen gjennomfører Sør-Varanger kommune renovering av veier og gater. Hovedårsaken til det er som regel utbedring av overvannshåndtering og behov for nytt veidekke.

I forbindelse med disse jobbene kan det oppstå konfliktsituasjoner fordi noen avkjørsler blir smalere enn det de var før renovering.

Den juridiske siden av en slik sak har mer eller mindre vært det samme siden veiloven trådte i kraft i 1963. Kort fortalt skal det søkes om avkjørsel til kommunal vei, om ikke det er planfestede bestemmelser som regulerer avkjørslene.

I de tilfeller det oppstår uenigheter er kommunens framgangsmåte som følger:

1. Kommunen sjekker om feltet er regulert og om reguleringsbestemmelsene sier noe om avkjørsler.
2. Om dagens avkjørselsbredde kan dokumenteres igjennom situasjonsplan som er vedlagt byggesøknad til søknadspliktig tiltak, vil det være å anse som en godkjent bredde og plassering på avkjørsel.
3. Om reguleringsplanen sier noe om avkjørselen (ofte er det bredden som er tema i uenigheten) følges reguleringsplanen.
4. I tilfeller der det ikke foreligger reguleringsplan sjekker kommunen om det foreligger godkjent søknad på avkjørsel i kommunens arkiver for den aktuelle tomten, eller om festeavtalen for tomten legger føringer for avkjørsel.
5. Om det foreligger godkjent søknad, eller festeavtalen har bestemmelser, legges de til grunn.
6. Om ikke det foreligger godkjent søknad eller festeavtalen regulerer avkjørselen, bes grunneier om å dokumentere at rett myndighet har godkjent avkjørselen.

Om ikke slik dokumentasjon finnes, vil Sør-Varanger kommunes retningslinjer for avkjørsler være gjeldende. Ved enkelte tilfeller kan kommunens veimyndighet vurdere andre bredder, om særlige grunner tilsier at det er fordelaktig. Dette vil i hovedsak vurderes opp mot trafiksikkerhet for både myke trafikanter og kjørende, samt overvannshåndtering.